

ВИМОГИ ДО ОЦІНЮВАННЯ СУЧАСНОГО ПІДРУЧНИКА

Ляшенко О.І., академік-секретар Відділення загальної
середньої освіти НАПН України

СУЧАСНИЙ ПІДРУЧНИК – ЩО ЦЕ?

- ✘ Навчальна книга, яка містить всі необхідні методичні засоби для засвоєння змісту навчального предмета (самоучитель)
- ✘ Навчальна книга, яка є основним компонентом (ядром) навчально-методичного комплексу
- ✘ Навчальна книга, яка передбачає комп'ютерну підтримку за допомогою інформаційних ресурсів, що додаються на CD або DVD або в іншому вигляді
- ✘ Електронний підручник (широкий спектр розуміння цього терміну)

ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ КОМПЛЕКТ (НМК)

- ✘ Сукупність нормативних і навчально-методичних матеріалів, необхідних для навчання предмета (програма, підручник, хрестоматії, наочні посібники, методичні рекомендації, збірники вправ і завдань, робочі зошити тощо)

ДИДАКТИЧНИЙ КОМПЛЕКС (ДК)

- ✘ Дидактико-методичне забезпечення навчання предмета, яке створює інформаційно-освітнє середовище опанування певної предметної галузі
- ✘ ДК = НМК + ТН, тобто це інтеграція інформаційного і технологічного забезпечення навчання предмета

НМК

- ✘ Підручник – основа НМК, навколо нього вибудовується решта компонентів (окрім програми)
- ✘ Підручник імпліцитно відображає технологію автора, а вчитель обирає (рекомендує) підручник відповідно до своїх методичних уподобань

ДК

- ✘ Основа ДК – технологія навчання, підручник підпорядковується їй (приклад: критичне мислення)
- ✘ Підручник є «заручником» технології навчання, яка покладена в основу даного ДК (прошу вибачення за назву доповіді)

РОЛЬ ПІДРУЧНИКА В НМК І ДК

ПІДРУЧНИК У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ

- ✘ Три підходи, покладені в основу середньої освіти: діяльнісний, компетентнісний, особистісно орієнтований
- ✘ Підручник у складі НМК реалізує ці три підходи, враховуючи відповідні компоненти НМК (робочі зошити, методичні розробки, збірники вправ і завдань...)
- ✘ Підручник у складі ДК здійснює технологічне забезпечення реалізації цих підходів у навчанні (практичні завдання мотивуючого характеру, організація проектної діяльності, диференціація за рівнями та освітніми потребами...)

ОЦІНЮВАННЯ ЯК ПРОЦЕДУРА

- ✘ Щоб щось оцінити, треба дати відповідь щонайменше на три питання:
 - + що ми оцінюємо? (навчальна книга чи інформаційний ресурс)
 - + яка мета цієї процедури? (хто є споживач результату оцінювання – МОН, учні, вчителі)
 - + яким чином це можна зробити? (педагогічний експеримент, апробація, експертиза)
- ✘ Відповідь очевидна: за допомогою експертної оцінки фахівців необхідно відібрати підручники, які можуть бути використані в навчальному процесі.

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЯКОСТІ ЕКСПЕРТНОГО ОЦІНЮВАННЯ

- ✘ Об'єктивність - досягається мінімізацією суб'єктивного впливу на результати експертизи.
- ✘ Валідність - визначає, наскільки одержаний результат відповідає поставленим цілям і вимогам оцінювання.
- ✘ Надійність - показує стабільність одержання результатів незалежно від підбору експертів та інших факторів за стандартизованих процедур оцінювання.

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ ОБ'ЄКТИВНІСТЬ ЕКСПЕРТНОГО ОЦІНЮВАННЯ?

- ✘ Шляхом стандартизації умов проведення експертного оцінювання відповідно до вимог Положення і засад інструктивно-методичних матеріалів
- ✘ Завдяки прозорості процедур експертизи на всіх її етапах
- ✘ Шляхом недопущення спотворення одержаних результатів і втручання в формулювання висновків
- ✘ Завдяки усуненню «конфлікту інтересів» в експертному середовищі

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ ВАЛІДНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ЕКСПЕРТИЗИ?

- ✘ Завдяки чіткому формулюванню мети експертного оцінювання відповідно до запитів замовника (МОН)
- ✘ Шляхом різнобічного добору експертів (учителів, методистів, науковців, викладачів ВНЗ тощо), які дають комплексну оцінку підручникам
- ✘ Завдяки можливості підтвердження прийнятого рішення (рецензії, відгуки вчителів, анкетування учнів, моніторингові дослідження тощо)

ЯК ЗАБЕЗПЕЧИТИ НАДІЙНІСТЬ РЕЗУЛЬТАТІВ ЕКСПЕРТИЗИ?

- ✘ Завдяки науковому супроводу експертизи та підготовці якісних інструктивно-методичних матеріалів
- ✘ Завдяки вибору адекватних критеріїв і показників оцінювання та застосування зрозумілих процедур оцінювання
- ✘ Шляхом навчання експертів та їхнього ліцензування

ВИСНОВОК

- ✘ Як не звучить це банально, проте щоб одержати валідні результати експертизи підручників, необхідно забезпечити об'єктивність і надійність експертного оцінювання конкурсних підручників, здійснити неухильне дотримання стандартних умов, визначених Положенням про конкурсний відбір підручників та інструктивно-методичними матеріалами

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!
БАЖАЄМО ВСІМ УСПІХІВ!